

Ingen motivation for uddannelse, men med drømme om universitetet

Man kan ikke drømme sig til en uddannelse. Alligevel har nogle unge meget høje forventninger til deres fremtidige uddannelse, selv om deres motivation for at færdiggøre den er meget lav.

Det viser en ny analyse fra DEA og Center for Strategisk Uddannelsesforskning, AU, som ser nærmere på motivationen for uddannelse blandt folkeskolens ældste klasser og kobler det til de unges drømme om ungdomsuddannelser og fremtidigt arbejde.

Konklusion

Analysen viser, at en stor del af de unge, der er mindst motiverede for uddannelse, har ønsker og forventninger til job og uddannelse, der ikke stemmer overens med deres motivation og lyst til at lære.

64 procent af de mindst motiverede elever i folkeskolen ser sig selv fortsætte på en erhvervsuddannelse efter folkeskolen.

26 procent af de mindst motiverede kan se sig selv i gymnasiet, og 26 procent ser sig selv i et job, der kræver en lang videregående uddannelse.

Undersøgelsens metode

Data er indsamlet i forbindelse med udviklingsprojektet LP-modellen, som kigger på læringsmiljø og laver pædagogisk analyse på blandt andet folkeskoler. 1.546 elever i folkeskolens 9. og 10. klasser fra 39 repræsentativt fordelte skoler har deltaget i undersøgelsen.

Hver elevs klasselærer har udfyldt en række spørgsmål om de enkelte elever og på den baggrund har vi lærernes vurdering af elevernes motivation og elevernes egne ønsker om ungdomsuddannelser og fremtidigt job.

I denne analyse har vi kun set på de ti pct. af eleverne, som lærerne vurderer, er mindst motiverede for uddannelse. Motivation er her i samlet udtryk for om eleverne kan lide at gå i skole, om det er vigtigt

at lære noget, når man er i skolen, om timerne er kedelige, om det er vigtigt at få gode karakterer og om det er vigtigere at være sammen med andre elever frem for at lære noget.

Næsten to tredjedele af de mindst motiverede ser sig selv på en erhvervsuddannelse

I tabellen nedenfor ser vi, hvilke planer de unge har efter folkeskolen. 67 procent af 9. og 10. klasseeleverne kunne godt tænke sig at tage en pause fra bøgerne og komme ud at arbejde. 64 procent af de mindst motiverede i folkeskolen kan også se sig selv på en erhvervsuddannelse

Tabel 1: Uddannelsesplaner for de mindst motiverede folkeskoleelever

Gymnasiet	Efterskole	EUD	Job	Sabbat/ fri	Antal
25,6 %	31,2 %	64,0 %	67,2 %	17,6 %	125

Kilde: LP-modellen

Note: Andel, af dem med lav motivation, som har svaret at planen passede godt eller meget godt. Andelene summer ikke til 100 procent, da respondenterne har haft mulighed for at svare, at flere forskellige uddannelsesplaner passer dem godt eller meget godt.

En fjerdedel af de mindst motiverede vil gerne på gymnasiet

Det er ikke alene erhvervsuddannelserne som de mindst motiverede orienterer sig imod. 26 procent af dem, som ikke er motiverede i folkeskolen, synes gymnasiet passer godt til dem efter afslutningen af 9. eller 10. klasse.

Det er elever, som i dag mangler lysten til at lære, synes timerne er kedelige og synes det er vigtigere at være sammen med vennerne end at lære noget, der gerne vil fortsætte på gymnasiet. En vej som kræver yderligere to til fem års uddannelse før de unge har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Ingen motivation for uddannelse, men med ønsket om en kandidatgrad

En fjerdedel af de mindst motiverede ser ikke bare sig selv på gymnasiet. 26 procent af de skoletrætte kunne også godt se sig selv ende med en lang videregående uddannelse. Med de jobønsker venter mindst otte års yderligere skolegang for de mest skoletrætte og umotiverede elever.

Blandt de mindst motiverede er der 41 procent, som har et ønske om at ende i et arbejde, som kræver en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 2: Jobønsker for de mindst motiverede folkeskoleelever

Ufaglært	Faglært	KVU	MVU	LVU	Antal
12,1 %	62,1 %	31,9 %	40,5 %	25,9 %	116

Kilde: LP-modellen

Note: Se note i ovenstående tabel.

Det foretrukne karrierevalg blandt de mindst motiverede elever er dog et arbejde som faglært. 62 procent af eleverne med lavest motivation kan godt se sig selv som faglærte, når de er 30. Men at gennemføre en EUD og blive en dygtig faglært, kræver motivation for uddannelse og ambitioner om at præstere godt.

Ungdomsuddannelserne har behov for klarere profiler

DEAs analyse peger altså på, at mange af de mindst motiverede folkeskoleelever mangler en reel forståelse af, hvad der kræves af dem i uddannelsessystemet.

I stedet følger en del af dem blot i slipstrømmen på deres venners vej mod gymnasiet eller erhvervsuddannelserne uden helt at vide hvorfor. Det resulterer bl.a. i at op til ti pct. af en gymnasieårgang aldrig får læst videre. Og mange demotiverede begynder på en erhvervsuddannelse "for sådan én kan alle klare".

Det risikerer at gå ud over motivationen hos de øvrige studerende og hos underviserne og dermed i sidste ende kvaliteten af uddannelserne.

Derfor bør det være tydeligere for de unge og deres forældre, hvad de forskellige ungdomsuddannelser kræver af indsats. Det kan adgangskrav både på erhvervsuddannelse og gymnasiet være med til at klargøre.

Adgangskrav, der både baseres på karakterer og den enkeltes motivation for den konkrete uddannelse. Vurderingen af motivation kan f.eks. ske gennem optagelsessamtaler eller en skærpet brug af uddannelsesparathedsvurderingerne.

Resultatet bliver forhåbentligt, at danske unge får mere tydelige signaler om, hvad deres fremtidsdrømme kræver af dem i form af motivation og indsats.

For yderligere information kontakt
Sekretariatsleder Karina Fredenslund Ramsløv
Tel: +45 2254 2364
kr@dea.nu

